

Kolozsvár, 1909. május 16.

Első évfolyam, 7. szám

Vasutasok Hetilapja

TARSADALMI ÉS SZÉP

TRODALMI KÖZLÖNY

Előfizetési ár:

**Negyed évenként
1 kor. 50 fillér.**

**Egyes szám ára:
12 fillér.**

A LAP TARTALMA:

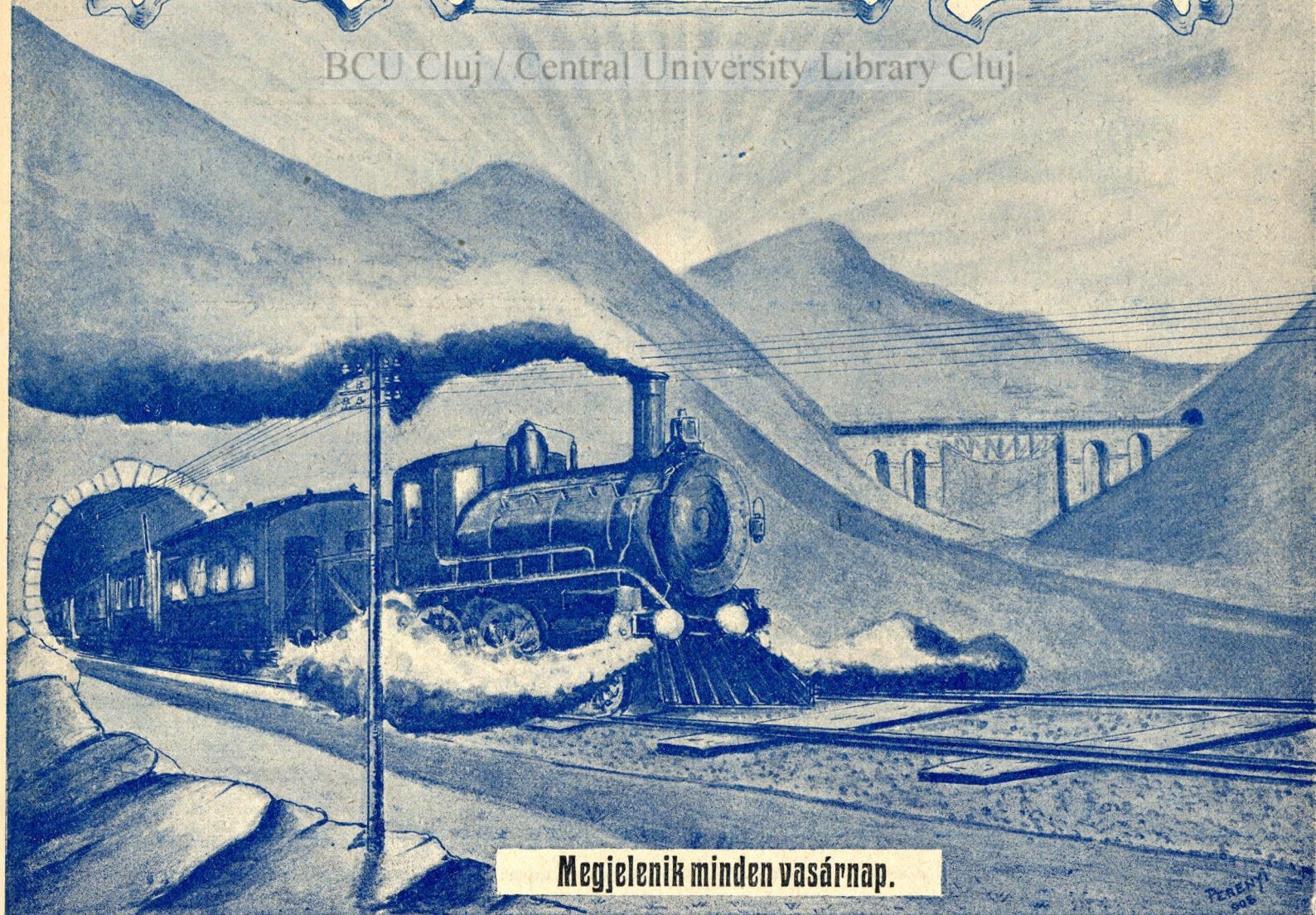
Szükség van-e akadámiára?
A mozdonyvezetők emlékirata.
Idegenbe. Irta: Feleki Sándor.
Szikrák.
A mi életünk.
A csere. Irta: Rovenszky Árpád.
Vasut mentén.
Az elátkozott falu. Irta. Cz. Csia Albert.
A szerkesztő telefonja,
Egymás között.

Felelős szerkesztő:

**Czófalvi
Csia Albert.**

**Kiadó tulajdonos:
Szarka Ákos.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Megjelenik minden vasárnap.

Magyar kir. udvari szállítók.

Máv. régi szerződött szállítói.

Tisztelt kartársainknak melegen ajánljuk a m. kir. államvasutak régi szerződött szállítóját

Tiller Mór és Társa

magyar királyi udvari szállítók, legjobb hírnevű egyenruhászati intézetét.

Központi áruház a főnökök személyes vezetésével:

Telefon-szám 678. Budapesten, Váci-utca 35. Telefon-szám 678.

Legszebb egyenruhák, fehéreneműek, legelegánsabb polgári ruhák, téli meleg alsóruhák, utazási szükségleti és mindenféle felszerelési cikkek legmegbízhatóbb beszerzési helye.

Kivonat a cég — VII. B. osztály — Utólérhetlenül olcsó árak, szolid, elegáns kiállításban!
előnyárjegyzékéből: Vasúti felszerelés.

	Kor.	Tisztí	Altisztí	Szolgai
1 téli köpeny tartós linom kiállítás, katonai szabás	—	70.—	60.—	36.—
1 zubbony elegánsan elkészítve	—	28.—	24.—	16.—
1 nadrág a legjobb kelméből, divatos szabás	—	20.—	18.—	12.—
1 elegáns, alakját mindig megtartó Tiller sapka	—	5.—	4.—	2.40
1 tábori sapka téli vagy nyári	—	4.—	4.—	—
1 karszalag finom posztóból, himzett szárnyas kerékkel, széles paszománnyal	—	3.50	3.—	—
1 nyakraváló kaucsuk szegélylyel	—	—,50	—,40	—,30
1 pár finom kötött keztyű, fehér vagy szürke	—	2.—	2.—	1.—
1 finom sipszinor éles hancu sippal	—	1.20	—,80	—,50
1 méter arany vagy ezüst zubbony zsinór, nagyon tartós	—	—,90	—,70	—,40
1 darab arany vagy ezüst roseffa, legszebb forma	—	—,25	—,20	—

és feljebb.

A többi összes felszerelési cikkek is ugyanilyen olcsó árakban.

Részletes nagy képes árjegyzékét a cég kívánatra bérmentve küldi.

Fogászati műterem!

Felhívjuk t. kartársaink, valamint a nagyérdemű közönség figyelmét

Nessenfeld Jenő fogászati műtermére,

Kolozsvár, Unió-utca 26. szám.

Elvállal a fogászat körébe tartozó összes munkákat, készít vékony lemezű szájpaddalással bíró **fogsorokat**, melyek könnyen meg szokhatók és tartósak, arany- és zománckoronákat és hidakat.

Vasutasoknak 10% engedmény.

Radics Sándor Kolozsvárt, Szentegyház-u. 1.

Könyveket **magas** árban vesz és **fél árért** ad.

Pontos kiszolgálás! Elsőrangú munka!

Klár József és Társa

uri szabó-tüzlete, hazai s angol szövetek nagyraktára

Kolozsvárt, Ferenc József-ut 5.

Vasutasoknak 5 százalék kedvezmény!

Kiadóhivatal: Kolozsvár, Kárpát-utca 12. szám.

== Hirdetések a legjutányosabb árban vétetnek fel. ==

„Kristály“ Gőzmosó Gyár Kolozsvár

Telefon 500 Répviselve Erdély nagyobb városaiban. Telefon 500

VASUTASOK HETILAPJA

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KÖZLÖNY.

FELELŐS SZERKESZTŐ: CZÓFALVI CSIA ALBERT.

KIADÓTULAJDONOS: SZARKA ÁKOS.

Szükség van-e akadémiára?

Most folynak a szaktanácskozások a közlekedési akadémia felállítása tárgyában és még nincs is meg ez az új intézet, sőt kétséges, hogy fel is állítják — hisz a kormánynak most fontosabb és életbevágóbb dolgai vannak — és már is megoszlanak a vélemények ezen felsőbb vasúti-iskola felett.

A miniszteriumnak, ahol a vasútat régóta szeretik katonai szempontból bírálgatni, valami törzstiszti iskola-féle lebegett szemei előtt, valaminthogy a tervezetben is benne van, hogy fő-tisztviselő, tehát aranygalléros a jövőben csak olyan vasúti lehet, aki ezen magasabb tanfolyamot elvégezte. Tehát valóságos „Kriegschule.“

Természetes, hogy a vasútasok körében nem valami népszerű ez az idea, korántsem a több tanulás és továbbképzés miatt, hisz ehhez elég intelligens a vasúti tisztikar, hanem azért, mert előre kialakult az a nézet és talán nem is alaptalanul, hogy ez a tanfolyam a protekciónak új melegágya lesz, mert ide csak azok iratkozhatnak be, akiket a felsőbbbség „tehetség és kifogástalan szolgálat“ révén berendel.

De nemcsak a vasútasok között népszerűtlen ez az új akadémia, hanem a gazdasági szakkörök is nagyon vegyes érzelmekkel fogadják, a minthogy a miskolci kamara agilis titkára indítványa révén állást is foglalt ezen újítás ellen. A miskolci kamara véleménye, hogy a vasúti szolgálatot a gyakorlatban kell elsajátítani és a kiválóbb erők épp a gyakorlati szolgálat ügyes lebonyolítása körül válnak ki.

Ez eddig ugyan egyedülálló, de mégis egy gazdasági szakfórum véleménye. Nézzük már most mi is egy kicsit a szemébe ennek a javaslatnak?

Elsősorban kérdezzük: cui prodest? Kinek van a hasznára ezen létesítendő magasabb tanfolyam? A vasútnak talán? Ha végignézzük az egész külföldet, sehol sem látunk nemcsak vasúti

akadémiát, de még tanfolyamot sem. Ausztriában van, Linzben a kereskedelmi iskolával kapcsolatos tanfolyam, de ez sem kötelező. Németországban éppen nincs, de nincs se Belgiumban, se Angliában. Hát ki meri állítani, hogy ezen államok nagy vasúti vállalatai csak egy jottával is elmaradottabbak, mint a mieink? Pedig ott az egész személyzet gyakorlatilag sajátítja el a vasúti tudományt. Akinek van mellette mérnöki oklevele, az természetesen könnyebben boldogul, ha ügyes vasútas, de a vasúti mintaszolgálat hazájában, Poroszországban, sem ad nagyobb előnyt a diploma, mintha nem volna.

Tessék csak kímenni a vonalra igazgató urak és tessék szóbaállani érdemes vasútasokkal, vagy állomások vezetőivel, akik napról-napra rajta tartják kezüket a forgalom lüktető úterén. Mindenütt csak azt a panaszt fogják hallani, természetes nem az első szóra, hanem, ha búzdítják őket a nyilatkozatra, hogy romlik a tisztviselői anyag. A kurzus óta, bár innen-onnan húsz éves intézmény, nem kész vasútasok jönnek a vasúthoz, hanem kísérletező, bár jóakarató fiatal emberek. És évek kellene hozzá, míg azt a praxist elsajátítja a kész hivatalnok, amit a régi üzletgyakornok a legerősebb munkába fogva, már kezdettől fogva, alig egy év alatt, játszva elsajátított.

Egy ilyen régi gyakornokot már az első nap befogtak a távirtdához, azután mellékesen dolgozott az állomási irodában, megismerkedett vizskeressel, számadásvezetéssel, pénztárkezeléssel, anyag- és leltárkezeléssel, ha kellett, dolgozott a raktárban mint segéderő, vagy felment akár a fékre, de mire levizsgázott a három előírt szaktárgyból, kész vasútas is volt. A kurzus embereiről az a hit, hogy ezt mind tudják, de nem is lehet őket így befogni, mert nincs rá idejük. Három hónapi próbaszolgálat után megy vizsgára és azután már kész vasútas. Nem ingyenes segéderő, de munkaerő.

És nagy lelki erővel kell bírnia annak a fiatal embernek, aki érzi, hogy az ismeretei nagyon

hiányosak és igyekeznek magát bedolgozni a gyakorlati munkába. Erről nem tehet ez a generáció, a kurzus az oka. Bár most már a vasút is érzi a bajt és a kurzus előtt végig csináltatja az egész gyakorlati szolgálatot.

Most meg hegyibe új elmélet. Ujra egy év, de csak a kiválasztottaknak. Oly nagy a tananyag, hogy egy év bizony kevés ehhez és ha elégnak találják, akkor nem lesz más, mint szemfényvesztés.

Mi újra lefogjuk főzni Európát, csinálunk vasutas generalstabot, de Európa még sem fogja utánunk csinálni.

Mert ott tüzeti szempontból mérlegelik a vasútas ügyet, nálunk azonban, akár Kinában, mandarin-rendszert létesítenek.

A mozdonyvezetők emlékirata.

A mozdonyvezetők által múlt év október 18-án, a kereskedelmi Miniszter Ur Ónagyméltóságához benyújtott emlékiratuk elintéztetett. Tartalma a mozdonyvezetői kart nagyrészen kielégítette s a még tárgyalás alatt levő pontozatok azzal a biztos reménységgel tölthetők el, hogy azok a mozdonyvezetőket, hogy azok a mozdonyvezetői kar teljes megelégedésére fognak a közeljövőben befejezést nyerni.

A vasúti és hajózási főfelügyelőségi leirat teljes egészében a következőképp hangzik:

M. kir. vasúti és hajózási főfelügyelőség.

4370/1909. szám.

A magyar szent korona alá tartozó mozdonyvezetők országos szövetségének

Budapesten.

VI., Váci-körut 19.

Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter Ur Ónagyméltóságának folyó év április hó 10-én 26.570/II. 5. szám alatt kelt rendeletére múlt évi október hó 18-án beérkezett folyamodványában foglalt egyes kérelmekre nézve Miniszter Ur Ónagyméltóságának következő elhatározásairól értesítjük a szövetséget:

Az 1. alatti kérelemnek méltányossági tekintetből a Miniszter Ur Ónagyméltósága helyt adott és ehhez képest a magy. kir. államvasutak igazgatóságát egyidejűleg utasította, miszerint az 1907. évi fizetésrendezéssel egyidejű előléptetés útján 1800 korona, vagy ennél magasabb évi fizetést nyert mozdonyvezetőknek a *főmozdonyvezetői* cím kivételesen és átmenetileg megadassék, oly

megjegyzéssel azonban, hogy ily címadómanózás a jövőben többé senkinek nem fog engedélyeztetni.

A szövetség 2. alatti kérelme folytán megengedte a Miniszter Ur Ónagyméltósága továbbá azt is, hogy a B) táblázat 2.ik fizetési csoportjába tartozó főmozdonyvezetők a m. kir. államvasutak vonalain *II. osztályu szabadjegy* kedvezményében részesíttessenek.

A szolgálati és illemszabályzat 107. §-ában rendszeresített éjjeli díjazásnak a vontatási személyzet részére való kiterjesztésére vonatkozó 3. alatti kérelem még további tárgyalást igényelvén, e kérelemre nézve Miniszter Ur Ónagyméltósága utóbb fog határozni.

A szövetségnek 4. alatt előterjesztett azt a kérelmét, hogy a 25 százalékos soronkívüli előléptetés esélye a mozdonyvezetők és mozdonyfelvigyázók részére a fizetési csoportokon belül való előterjesztésre is kiterjesztessék, nem teljesíthető, mert ez az intézkedés az 1907. évi 4. t.-c. 8. § ának rendelkezéseibe ütközik s így az csak az idézett törvény módosítása útján volna foganatosítható, az említett törvény megváltoztatása pedig ez idő szerint teljesen kizártnak tekintendő.

A folyó évi költségvetésben egyébként az összes B) táblázatbeli személyzet soronkívüli előléptetésére 194.000 korona van felvéve, amely összeg keretében a többi B) táblázatbeli alkalmazottakkal egyenlő elbánás szerint a mozdonyvezetők és mozdonyfelvigyázók is a lehetőség szerint soronkívüli előléptetésben fognak részesíttetni, de természetesen nem az egyes fizetési csoportokon belül, hanem a törvény határozmányaihoz képest a magasabb fizetési csoportokba való sorolással.

Az ilyképpen eszközlendő soronkívüli előléptetés a folyó évben a B) táblázatban a várakozási idők letelte alapján időszakai előléptetésben részesülő alkalmazottaknak mintegy 25 százalékát fogja tenni.

Végül az 5. alatti kérelemre vonatkozólag értesítjük a szövetséget, hogy a szolgálati és pihenő idők szabályozása közelebb fog történni.

Budapest, 1909. évi április hó 19-én.

A főnök helyett:

Horváth s. k.

kir. tanácsos, főfelügyelő.

Örömmel regisztráljuk ez üdvös intézkedéseket, melyek azt hisszük a mozdonyvezetők nagy részét ki fogják elégíteni.

Idegenbe.

*Idegenbe hogyha akadsz
Sirhantokra,
Járv közöttük óvatosan,
Csendbe, lopva.*

*A halottak álmát zajjal
Meg ne zavard,
S el ne tipord a hantokból
Kinőtt avart.*

*S a sirdombról ha szóródott
Göröngy szerte,
A többihez óvatosan
Vissza tedd le.*

*Talán annak, ki a földben
Régen pihen
Siri hantját nem gondolzza
Már senkisé.*

*Talán ő is idegen volt
E vidéken
És a halál itt, távolban
Érte épen.*

*Talán nem volt megtört szemét
Ki befogja,
Nem volt, ki a búcsú-imát
Elzokogja.*

*Ki tudja, tán valamerre
Messze, távol,
Egy anyóka most is hirt vár
A fiáról.*

*Idegenbe hogyha akadsz
Sirhantokra,
Járv közöttük óvatosan,
Halkan, lopva.*

*S ha egy rózsa vagy egy szegfű
A kezébe:
A legárvább sirhalomra
Oda tedd le.*

feleki Sándor,

Szúkrák.

(Egy kis akaratot!) Régi igazság, hogy a hazai vasutas társadalmi létesítményeknél megvan az alkotási kedv, megvan a legtöbbjénél az áldozatkészség is... de majd minden téren van valami baj mégis.

A pénzüzetek, melyeknek a nevében benn van a „takaréék és segély“ cím, sem nem takaréék, sem nem segélyegyesületek. Ritka, mint a fehér-holló az olyan vasútas, akinek ezeknél az intézeteknél valósággal megtakarított pénze van elhelyezve. Segélyegyesületnek meg igazán nem lehet nevezni egyiket sem, mert hisz az csak nem segély, ha 15—16 kezesre adnak néhány száz korona kölcsönt.

És itt van a konzum. Negyedszázados vasútas intézmény és még sem tudott a vasútasok között megerősödni. Az államvasútak személyzetének csak egy ötöde tagja ennek a fogyasztási szövetkezetnek, de aki tagja, nem szereti.

Nem azért, mivel az áruí rosszak, sem azért, mert drága, hiszen az ily szűk keretek között mozgó szövetkezet nem képes csodát produkálni. Az áruí jók és ha nem is olcsóbb, de nem is drágább, mint másutt, a tejekezelése pedig, ami a fővárosi tagokra áldás, igazán mintaszerű. A konzumnak is az a baja, ami minden vasútas intézményünket jellemzi, hiányzik a vezetéséből a szociális érzés. Mert mi a konzum? Egy nagyszabású fűszeres és lisztes bolt, amelyik ott, ahol lehet, pár heti hitelt is nyújt. Úgy tudjuk, a közgyűlésen szemére is hányták az igazgatóságunk, hogy nem hajtotta végre a tavalyi gyűlés határozatát és nem tartott taggyűléseket.

Vizsgáljuk, mi a célja a taggyűléseknek? Összehívni a tagokat évente nehányszor, hogy a szövetkezet fejlődése és fejlesztése fölött eszméket cseréljenek, továbbá, hogy terjesszék a szövet-ségi eszmét.

Egy fogyasztási szövetkezetet azonban nem lehet lelkesedéssel fejleszteni. Itt egyedül a zsebre kell pályázni. Mi jó a tagnak és hogyan juthat a tag olcsón ahhoz, ami neki jó és szükséges?

Mert nemcsak szép szavak kellene, de tettek is. Oly tettek, melyekből valami kézzelfoghatót is lehet keresni. Hisz meg van hozzá a mód, csak egy kis akarat kell!

* *

(Itt az idő!) Folyó hó 23. és 24-én tartja a Vasutas Szövetség ezidei nagygyűlését Brassóban. A szép és virágzó város egész közönsége nagyban készülődik az egész országból össze-

reglő vasutasok fogadására. Ezekon a napokon adják vissza mandátumaikat azok a férfiak, kiket ezekkel az 1905-i alakuló gyűlés megtisztelt. Akkor a vasutasok bizalma a vasutas küzdelmekben kipróbált emberekre szállt... Ma már jobban ismerik a vasutasok embereiket, mintsem hogy az agitálás elég legyen a mandátumhoz. Megtántotta őket erre az a hosszas 4 év, mely azóta eltelt. Tudja ma már minden vasutas, hogy 4 év alatt a Vasutas Szövetségnek sokkal többet *kell*tenni, mint amennyit tényleg tett. S kimondja, hogy ha akar, nem tehetett volna? Ezért fordította a Szövetség minden idejét meddő kísérletezésekre, melyeknek ma csak a tervei látszanak. Most itt az ideje, hogy a Szövetség élére igazán munkabíró, tetterős emberek kerüljenek. Mert a Szövetségben széles szociális alapon kigondolt és a vasutasok javát célzó intézményeket kell létesíteni. Akkor talán még lehet jövője a Szövetségnek, másképp ki nem gyógyul betegségéből soha!

* *

(Szikra?) Végre-valahára kezdenek lassanként eltűnni a szikrák. Mi szeretnők legjobban, ha e helyen nem kellene annyi félszegséget ostromozni, megakadályozni. S mi lennénk az elsők, kik az elismerés pálmáját nyujtanánk azok felé, kik ezt valóban megérdemlik. Mert a jelenkori szűkös, nyomoruságos életviszonyok közt kétszeresen megbecsülni való az olyan tett, amely az alkalmazottak jólétén segíteni igyekszik, s ezáltal legalább némileg enyhíteni próbálja a gondterhes élet nehézségeit, bajait...

E gondolatok foglalták el lelkünket a május 9-i brassói máv.-fürdő megnyitáson. E napon nyílt meg ugyanis Brassóban a Kossuth Ferencz keresk. miniszter által különösen a munkások iránti jóakaratóból létesített, igazán modernül berendezett és kellő szakértelemmel bíró személyzettel ellátott gőz- és kádfürdő.

A megnyitás szép ünnepély keretében folyt le, melyen részt vettek Brassó város tanácsa, a Brassóban székelő államhivatalok vezetői, a vasuti összes szolgálati főnökök. A sajtó hosszasan számol be a lélekemelő ünnepélyről méltányolva egyúttal Kossuth Ferencz és Szerényi József önmagyméltóságaiknak a vasuti alkalmazottak — különösen pedig a munkások — iránt ismételt tanúsított jóindulatát.

A modern berendezésű fürdőt a vasuti munkások hetenként kétszer teljesen díjmentesen használhatják, a többi napokon pedig úgy a munká-

sok, mint a többi vasuti alkalmazottak és családtagjaik csekély 20 fillér ellenében vehetik igénybe.

Hogy mily jótétemény ez a fürdő a munkások részére azt talán felesleges is magyarázni.

E helyen említjük meg, hogy a napokban fog megnyílni a kolozsvári fürdő is, mely árnyaiban jóval felül haladja a brassóit.

A kolozsvári üzletvezetőség e két fürdőjének megteremtése Jármay Béla üzletvezető tevékenységét és ügybuzgalmát dicséri, mert az kétségtelen, hogy az ő fáradozása nélkül talán soha, — vagy ha igen — csak évek múlva létesültek volna e remek alkotások...

Igy a pálma első sorban is őt illeti!

== H mi életünk. ==

— **Kitüntetések.** A bolgár király legutóbbi magyarországi tartózkodása alkalmából a következő államvasuti főhivatalnokokat tüntette ki: Bartsch Gusztáv dr. igazgató-helyettes kapta a polgári érdemrend középkeresztjét, Winkler József felügyelő a Sándor-rend tiszti keresztjét és dr. Silberer Sándor a polgári érdemrend lovagkeresztjét.

— **Alakuló gyűlés.** A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének kolozsvári kerülete az új alapszabályok 24. § a alapján ma délután 3 órakor Kolozsvárt, az *Alliszti Kör* helyiségében az állomási és központi személyzet szakcsoportja megalakítása céljából alakuló gyűlést tart.

— **H brassói kerületből.** A magyar szent korona országai Vasutas Szövetségének brassói kerülete a múlt napokban tartotta ez évi rendes közgyűlését. A titkári és pénztári jelentések tudomásulvétele és a folyó évi költségvetés megállapítása után az új választások ejtettek meg. Megválasztottak: Elnök: Fridl Gusztáv, alelnök: Fleischmann Alajos, titkár: Szende Gyula, jegyző: Székely Ignác, pénztáros: Kerekes Károly, ellenőr: Szabó Gyula, családi tanácsadó: Kiss Ferenc, ügyész: dr. Kovács István. Továbbá a választmány rendes és póttagjai, az országos megbízottak és a felügyelő-bizottság.

— **Öngyilkos hivatalnok.** Szegedről táviratozzák: Mayer Gyula vasuti hivatalnok ma lakásán öngyilkossági szándékból sósavot ivott. Haldokolva szállították a kórházba.

— **Öngyilkosság a gyorsvonaton.** A Budapestről Fiumébe induló gyorsvonaton mellbelőtte magát egy jól öltözött fiatalember. Az öngyilkos-

ságot csak vasárnap reggel vették észre Fiumében, amikor az utasok már kiszállottak a kupékból. Az egyik Pullmann-kocsi zárt fülkéjében találták meg a holttestet s az előhívott orvos megállapította, hogy az ismeretlen órákkal előbb sütötte el a revolvert, amelynek golyója hamar kioltotta életét. Amikor ruházatát kikutatták, egy címtelen levelet, Dobai Antal névre szóló névjegyet és nyolcz korona hetvennégy fillért találtak nála. Beszállították a halottasházba.

— **Szerencsétlenség.** Végzetes és a maga nemében igazán páratlan baleset érte a kolozsvári üzletvezetőség egyik pályafelügyőjét, Csuha Jánost. Hajtójákkal f. hó 10-én délelőtt vonalbeutazásra ment a Dácsfalú—Brassói szakaszra. Közvetlen utána 8 pályumunkás haladt pályakocsival. A lejtős pályán a pályakocsi nekiment a hajtókának, azt darabokra törte, a rajta ülő Csuha Jánost pedig halálra gázolta. A különös baleset áldozatát annál inkább sajnálják, mert Csuha egyike volt a legkitünőbb pályafelügyőzőknak, kinek halálát özvegye és négy kiskorú gyermeke siratja.

— **A vasút és a hangyák.** Rhodes Cecil álma, hogy Kairóból vasút épüljön Afrikán keresztül egészen Fokvárosig, mindinkább közeledik megvalósulása felé. A vasút északi- és déli része már elkészült és csak a Tanganyika-tó vidékén van még jókora darab terület, amelyet még nem szel át az új vasút. A táviró póznákat, az állomási épületeket, a vasúti talpfákat mind galvanizált vasból, vagy acélból készítik. Még a vasúti munkások kunyhóit se készítik fából, vagy téglából, hanem szintén vasból. Erre a különös építési módra azért van szükség, mert egy hangya-faj, amelyik a Tanganyika-tó és a Zambézi-folyam vidékén igen elterjedt, átrágja és tönkreteszi még a legkeményebb faanyagot is. A mérnökök folytonos küzdelemben élnek ezzel az apró ellenséggel. Hangyabolyuk néha husz lábnyi magasságot is elér és a természetes cementnek egy fajtáját szolgáltatják, melyet a benszülöttek építkezéseiknél felhasználnak. A cementhez hasonlóan ez az anyag is kővé mered és vizállóvá lesz.

— **Vasúti szerencsétlenség.** Marburgból jelentik: Mult éjjel kevéssel egy óra után Pösznic állomáson vasúti szerencsétlenség történt. A Bécsből este 8 órakor elindult 9. számú gyorsvonat belerohant az ugyancsak Bécsből négy óra harmincöt perckor délután elindított trieszti személyvonatba. Az összeütközés hatása borzasztó volt. A gyorsvonat lokomotívja elpusztult s a kazánban lévő forró víz és tűz betódult a személyvonat

utolsó kocsijaiba, amelyek azonnal meggyuladtak. Az utasok közül, akik többnyire mélyen aludtak, csak kevesen sérültek meg. Eddig megállapították, hogy egy utas meghalt és hárman veszedelmesen megsérültek. A gyorsvonat utasai között borzasztó rémület támadt; félig felöltözködve ugrottak ki a kocsiból. A sebesülteket a váróterembe vitték. A szerencsétlenség következtében a táviróvezeték is megrongálódott s e miatt eddig csak gyéren lehetett hírt kapni a szerencsétlenségről. — Másik távirat ezt jelenti: Ma éjjel két órakor Prösznic állomáson a korintiai gyorsvonat a 37. számú személyvonatba, ugynevezett gráci színházi vonatba belement, mely alkalommal egy ember meghalt, néhányan könnyen megsebesültek. A kár anyagban meglehetősen nagy. Két kocsi összetört, a gyorsvonat két kocsija meggyuladt s lokomotívja súlyosan megsérült. Az összeütközés oka, hogy a személyvonat a távolságjelzőnél állt és a jelzőtábla nem volt felállítva. A szerencsétlenséget enyhítette, hogy a személyvonat vezetője vonatát azonnal megindította úgy, hogy a gyorsvonat nem tudott teljes erővel a személyvonatba belemenni. A személyszállító forgalmat hat órakor ismét megkezdték.

— **Meggyilkolt vasutas.** Szegedről táviratozzák: A rendező pályaudvar vágányain ma reggel Kiss István vasúti szerszámraktár őrének holttestét találták. Tetemét a vonat teljesen szétroncsolta. A rendőrkapitányság Temesváry Géza kapitányt bizta meg a nyomozással, amelynek során megállapították, hogy Kis Istvánt előbb meggyilkolták és azután fektették a sínekre, hogy a gyanút a tettesek magukról elhárítsák. Azt is megállapították, hogy az éjjel tolvajok jártak a raktárban és valószínűleg ezeket Kis észrevette, amiért a gonosztevők Kist elpusztították.

— H csere. —

Irtá: **Rovenszky Árpád.**

Egymás mellett ültek a kereveten. Az aszszonyka nyugodt pillantással nézett végig a szomorú fiatal emberen, azután anyáskodva megsimogatta haját és mondá:

— Gyurka mi van magával? Legyen esze. Utóvégre is erre el lehetett készülve, vagy olyan nagy meglepetést okoztam önnek?

— Eltalálta.

— Nos ha mindjárt meglepetést okoztam is önnek, de ezzel azután kimerítettük. Különben is

maga látogatóba jött hozzám, tehát legyen vidám, holnapután pedig jöjjön el az eljegyzésemre . . .

A fiatalember szája széle fanyar mosolyra állt.

— Ugy gondolja, hogy eljövök?

— Biztosra veszem.

— Pedig nincs szándékomban.

— Meg akar bántani?

— Miért jöjtek? Azért talán, hogy szemtanuja legyek a más diadalának:

— De Gyurka . . .

— Nem . . . nem jövök el.

— Okát adni tudja?

— Hogyne.

— Arra igazán kíváncsi vagyok.

— Nem akarom, hogy a vendégei szána-kozva, gunyosan mosolyogjanak rajtam.

— Nem értem? . . .

— Elhiszem, hogy nem érti, különben nem lepett volna meg hirtelen eljegyzésével.

Az asszonyka egy-két pillanatig kutatva fürkészett a fiatal ember arcában; hirtelen egy gondolat cikázott át agyán, amelytől alig észrevehetően elpirult.

— Dehát magyarázza meg barátom . . .

— mondá alig hallhatóan és kitekintett az ablakon.

— Kell, hogy még ezt megmagyarázzam is?

— Látja, hogy nem értek az egészből semmit.

A fiatal ember értelmetlenül bámult a szép özvegy arcába, majd megragadta a kezét és simogatni kezdte.

— Mondja csak Józsa, mielőtt igent mondott kérőjének, nem jutottam az eszébe, ha csak egy pillanatra is?

— Őszinte választ akar?

— Lehetőleg.

— Nos hát nem gondoltam önre.

— És miért nem?

— Beszéljen világosabban barátom.

— Tehát éppen senkije sem voltam önnek?

— Már hogyne lett volna valakim? . . . valahányszor csak eljött, szívesen látott és kedvelt látogatóm volt.

— Egyéb semmi?

— Nem elég önnek?

— Akkor persze azért nem vette észre, hogy örültem szeretem. Bizonyára én voltam hodolói között a legigénytelenebb . . .

— Igaza van Gyurka, engem sokan szeretnek, — felelte az özvegy és bentfelejtette kezét a fiatal emberében.

— Sohasem törődött velem, míg én éltem-haltam ön után . . .

— Azt nem tudhatja.

— Hiszen most vallotta be, hogy nem vett komolyan.

— Nem tudtam érzelmeiről.

— De azért kacérkodni mégis kacérkodott velem.

— Gyurka, maga gorombáskodni kezd.

— Bocsásson meg kedves Józsa, de őszintén szólva, ha már más valaki az orra előtt halászta el a boldogságot, amelyre igényt tartott, úgy lehetetlenség, hogy elfogulatlanul beszéljen.

— Látja, az igazán szép magától, hogy titokban szeretett . . . de ha csakugyan szeretett, nem mutatta?

— Mutattam.

— A maga felfogása szerint . . . Hodolóim között ön volt az egyetlen, akiről sohasem tudtam, hogy hogyan állok önnel. Mig a többiek vete-
kedve keresték társaságomat, addig ön félre-
húzódt egy sarokba és csak nézett . . . nézett . . .

— Ugyan miért is szaporítottam volna hódolónak számát és mondhattam volna e önnek olyasmit, amit amazok még nem mondtak önnek? Nem akartam, hogy engem is a tucatemberek között lásson. Megbámultam és messziről epedtem ön után.

— Ismétlem, amit előbb mondtam. Látja Gyurka éppen ebből tudhattam, hogy a bámulata nekem szól-e, vagy a ruhámnak?

— Más asszonynak az ilyesmit megsugta volna a szive.

— Vádol? Pedig legkevésbé sem érzem, hogy bűnös volnék. Hiszen ön még akkor sem mutatta ki irántam érzett vonzalmát, amikor egyedüli látogatóm volt. Ha néha eljött hozzám, szépen elreferálta a napi eseményeket, a legújabb keletű pletykákat, mindenhez hozzá tudott szólni, szóval kitünő társalgó volt, de ezzel azután vége is volt. Ha pedig elmúlt a látogatás konvencionális ideje, fogta kalapját és magamra hagyott. Nem tagadhatom, hogy nem volt udvarias, sőt tuzásig vitte udvariasságát, de hogy szerelmes lett volna belém, azt egyetlen szóval, egyetlen tekintettel sem árulta el. Már pedig édes barátom az ilyen viselkedésből egyetlen egy asszony sem tudott volna valami jót kimagyarázni.

— Még a hibáimban is megláthatta volna szerelmemet, ha akarta volna.

— A maga hibája, hogy nem láttam.

— És most mi lesz velem?

— Mi lenne? Meg fog nyugodni.

— Soha!

— Mert barátom volt, udvariasan gratulálni és boldogságot kívánni fog eljegyzésemhez és mert, mint mondja, szeretett, meglep egy szép csokorral és továbbra is az én barátom marad. Én pedig hálás leszek ön iránt és az eljegyzésem az ön virágaiból fogok kitűzni... Jó?

— Jó volna, ha én mindezzel megelégednék.

— Hát mit akar még?

— Bontsa fel Józsa az eljegyzését...

— Megbolondult?

— Közél vagyok hozzá...

— Akkor megbocsájtok.

— És avval nem számolt, hogy kétségbeesésében erőszakosságra is vetemedhetem?

— Mindig gavallér embernek ismertem önt.

— Én pedig éppen ilyen dologban nem ismerem gavallérságot. Kész vagyok, hogy a végletekig küzdjek önért.

— Mit ért ezalatt?

— Hogy megakadályozom eljegyzését.

— Édes barátom, mi jogon avatkozik ön az én magán ügyeimbe?

— A szerelem jogán.

— És ha nem ismerem el?

— Akkor kompromittálni fogom a vőlegényét.

— Tudtommal tisztességes ember.

— De én nyilvánosan oly sértést vágok a szemébe, amelyért, ha csak egy szikrányi becsület érzése van, kell, hogy fegyveres elégtételt kérjen tőlem.

— Ezt nem fogja tenni.

— De megteszem.

(Folyt. köv.)

==== Vasut mentén. ====

(H sors.) Mondhatom neked barátom, hogy mindig boldogtalan voltam a szerelemben.

— Hogy-hogy?

— Hát úgy, hogy az első menyasszonyom meghalt, a másikkal felbomlott a párti és a harmadik?

— Nos a harmadik?

— Igen... a harmadik a feleségem lett!

(Időjárás.) Nagy volt a riadalom múlt héten *Bülgödön*, hogy egész héten esett az eső s csak nem akart sehogysem megállni. Már-már tetőpontját érte el az elkeseredés, midőn a falú érdemes birája kijelentette, hogy:

— Ez már több kettőnél.

Össze is hívta a tanácsot, hogy meghányják-vessék a dolgot.

Ez is szólt egyet, az is tóditott rajta, úgy hogy estefelé járt már az idő, midőn biró uram kimondá a határozatot:

— Arról, hogy már egy hete esik, nem igen tehet az előjáróság. Ellenben egyhangulag elhatároztatik, hogy várunk még egy hétig. Ha addig is esik, akkor osztán — *ráhagyjuk*.

==== Az elátkozott falu. ====

Irta: Cz. Csia Albert.

(Folytatás.)

— Ugy van! És mégis fáj még csak rá-gondolnom is.

— Nos, mond már édes, nógatá Erzsike, forró csókot nyomva az ifju ajakára.

— Meghasad a szívem, ha eszembe jut, hogy nemsokára ismét el kell mennem, sóhajtá az ifjú.

— Mi az? — sikoltott fel Erzsike — te el fogsz menni... Istenem... istenem.

Aztán megeredtek könnyeik és lassan, keservesen sirdogáltak ott ketten, mint valami kis gyermekek.

— Igen, el kell mennem — suttogá az ifjú — mert a haza veszélyben van... s most rettenetes választás előtt állok: itt maradjak-e a te ölelő karjaid közt, hol boldogság terem, vagy elmenjek a harcba, háborúba, hol babér és dicsőség vagy pusztulás és halál vár én reám...

Irtóztató fájdalom lehetett, amit ezután átélt az ifju pár... Némán... szóltanul tarták átölelve egymást hosszú ideig s csak olykor-néha tört elő keblükből egy-egy hullámozó sóhajtás.

Végre is Erzsike töré meg a csendet.

— A sors utjai kiszámíthatatlanok... Ki tudja nem lesz-e jobb, ha a haza hívó szózatára hallgatva, elmegy a szorongatott fejedelem segélyére, próbálta vigasztalni a könnyező ifjut.

— Lehet, hogy jobb lesz, lehet, hogy rosszabb... Ki tudja előre, mit tartogat számára a kétes jövőendő? Az az egy bizonyos, hogy ha itt maradok melletted a boldogság ölen: az utókor előtt hazaáruló lesz a nevem... ha pedig elmegyek: ki tudja látlak-e még valaha vagy soha többé... Istenem!... Istenem!... sóhajtott fel végső kétségbeesésében...

— Hagyd édesem... miért úgy búsulni... hisz nekem is fájni fog az elválás... de Isten akaratába bele kell nyugodnunk... jobban tudja ő intézni sorsunkat, mint saját magunk...

— Hisz nem is magamat sajnálom... de Istenem mi lesz veled?... ..

— Engem sem hagy el mindnyájunk szerető édes atyja... gondot visel ő rám is... Csak te szeress... és nincs az a szenvedés, mit érted el nem viselek... Vissza fogsz majd térni...

— És ha meghalok a csatatéren?... ..

— Neked nem szabad meghalnod... Érted édesem? Nem szabad és nem is fogsz meghalni... nem... mert én imádkozni fogok minden este és minden reggel ami jó atyánkhöz, hogy épen... egészségesen hozzon vissza számomra...

— Köszönöm Erzsikém... köszönöm... Ugy óvjon meg engem a jószágos Uristen az elenség fegyverétől, mint amily igazán szerettelek... szeretlek... és szeretni foglak mindig, míg szívem dobogása meg nem szűnik...

A nyitott ablakon beáradt a lángyos őszi szellő... aztán elhallgatott még a madárdal is, nem akarva zavarni édes boldogságukat...

Másnap déltájt egész jól láthaták, mint vonultak Mihály emberei a völgyön le Csikszenttamás felé...

Amint elhaladt az ellenség ők is útra kelének. Késő délután volt, mire Csikszentdomokos határába értek. Hanem mekkora volt meglepetésük, midőn a viruló falu helyett leégett házakat... égnek meredező füstös gerendákat találának... Csupa rom, pusztulás volt az egész falu... Egyetlen ház sem maradt épen... csak az ősi templom meredezett büszkén ég felé hatalmas tornyával... Az isten házáat még azok az elvadult emberek sem merék megszenteltetni... Itt-ott feltűnt még egy-egy kőfal, melyet nem vala képes elhamvasztani még a romboló tűz sem...

Néma csend honolt a leégett falu felett s csak néha-néha hangzott fel egy-egy tönkrement embernek keserves jajgatása... sirása-rivása... Ugy nézett ki a szerencsétlen falu, mint kegyetlen háboru után a harctér, hol halottak... sebesültek vannak már csak...

Szomorú képe volt a Fekete apja házának is... Romban hevert az egész, csak a kőfalak álltak egymagukban szikla szilárdan... Még forró volt a kő a hatalmas tüztől... itt-ott még most is füstölgött holmi apróság...

Ez újabb csapást már alig tudá elviselni Fekete István... Reszkettek lábai... forgott szeme előtt a világ... közel állt a megőrüléshez...

A hely, hol hajdanában oly sok kedves időt töltött... hol a legkisebb tárgy is egy-egy régi

emléket ujitott fel előtte... most romban... megsemmisülve állt ott...

Édes apja... anyja... testvére? Hol vannak? Isten a megmondhatója!...

(Folyt. köv.)

— A SZERKESZTŐ TELEFONJA. —

(E rovatban bármely közérdekű kérdésre szívesen válaszolunk. Mindennemű a szerkesztőséget érdeklő levelek „Czófalvi Csia Albert, Kolozsvár, üzletvezetőség“ címére küldendők. Kéziratokat nem adunk vissza és névtelen leveleket nem veszünk figyelembe.)

— K. B. Miskolcz. Köszönettel vettük alkalmot adni hozni fogjuk. Üdv.

— K. B. Erzsébetváros Rendben van. Az elbeszélést tessék beküldeni, mert átolvasás előtt nem nyilatkozhatunk.

— Szövetségi tag Nagyvárad. A Szövetség brassói gyűlésére az igazgatóság megengedte, hogy az odautazó tagok hozzátartozói részére is szabadjegyet állítson ki az úv. a nélkül, hogy ez az évi 2 szabadjegyre beszámíttassék. Megengedte továbbá, hogy azoknak a közgyűlésen résztvevő szövetségi tagoknak és hozzátartozóiknak, kik Brassótól 200 kilométernél távolabb laknak és akik egyébként csak III. osztályon való utazásra jogosultak, kivételesen II. osztályu gyorsvonatra érvényes szabadjegyeket adhasson.

— EGYMÁS KÖZÖTT. —

E rovat előfizetőink levelezésére van szánva és az ide szánt rövid levelezések lapunk kiadóhivatalába Kolozsvár, Kárpát-út 12. küldendők.)

Kolozsvárra beosztott díjnok cserélni óhajt Budapesten levő kartársával. Ajánlatok „III. B.“ jeligére küldendők.

Szenzációs, Európa minden nevezetesebb államában szabadalmazott találmány értékesítéséhez társ, esetleg vevő kerestetik. Ajánlatokat „Szabadalom“ címre kérek.

Nagyobb városokban élő kartársaim gyönyörű mellékkeresetre tehetnek szert. Leveleket „Most vagy soha“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Fiatallány megismerkedne feltétlenül testi hibában szenvedő 30 év körüli izr. fiatal emberrel. Névtelen levelek figyelembe nem vétetnek. Ajánlatokat „Testi hiba“ jeligével a kiadóba kérek.

Ki lenne hajlandó posta útján velem szakozni? Aki elfogad partnernek, az írjon „L. G.“ jeligére, Alsóvárad-i (Bars m.) póstára.

Vasutasoknak 10% engedmény

Papp György

a m. á. v. szerződött szállítójának
„Erdélyi“ orvosi műszertárában ...

Kolozsvárt, Mátyás k.-tér 5. sz. a.

kaphatók:

Szemüvegek orvosi rendelre nagy választékban
70 fillértől feljebb.

Színházi táv és látcsövek 5 koronától feljebb.

Sérvkötők, haskötők, gummi görcsér-harisnyak mérték
után is készítve.

Irrigátorok teljesen felszerelve 3 koronától felj.

Fecskendezők ————— 30 fillértől felj.

Diana kötők felszerelve 2 koronától felj.

Diana betétek 1 csomag 6 darab 60 fillér.

Pessziunok orvosi rendelre.

Gummi halhólyag különlegességek óriási nagy
választékban.

Minden e szakmába vágó javításokat, köszö-
rüléseket a legutányosabb árban vállal el.

Vidéki levélbeli megkeresésekre
.. készséges válasz adatik. ..

Vasutasoknak 10% engedmény

Különös figyelmébe ajánljuk a n. é. közönségnek

Berényi Ferencz

fűszer- és csemege-üzletét

Kolozsvár, Ferencz József-ut 2.

(Benigni-palota),

hol a legelőnyösebben szerezhetik be minden-
nemű szükségleteiket.

Vasutasoknak 5% engedmény!

UJ!

UJ!

Bereczky Zoltán

uri szabó divatterme,

— KOLOZSVÁR, —

Wesselényi Miklós-utca 25. sz., emelet,
a postával szemben.

Finom angol szabóság.

Nagy szövetraktár hazai és angol
szövetekben.

Vasutasoknak 5% engedmény.

50 koronán felüli megrendelések franco
szállítatik.

Tisztviselőkölesön.

6^{1/10}%-os alapon 10–20 évi törlesztésre vasutasoknak,
postásoknak és nyugdíjasoknak levonás nélkül kötelez-
vényre szerény utólagos díjazással. Lebonyolítási határidő
14 nap. Lebonyolítjuk a legkomplicáltabb konverziót és
megszerezzük a legmagasabb kölcsönt. Személyhitelt
8^{1/2}%-os alapon. — Jelzáloghitelt a legolcsóbb alapon gyorsan
közvetítünk. — Válaszbélyeg elnevelés mindenkinél kimerítő
értéstitést adunk díjmentesen.

Országos Hitel- és Kölcsönszerző-vállalat, Budapest, VI., Izabella-u. 67. Telefon 101—28.

Pályafelügyelő és pfv. gyakornok Urak!

Elhalálozás miatt egy teljesen
jó állapotban levő, még alig
használt és nagyon könnyen járó

vasuti kézi hajtóka

igen előnyös árban eladó.

Cím megtudható e lap kiadó-
hivatalában.

Ritkán kínálkozó alkalom!

Vasutasoknak árkedvezmény!

JANOVITS JAKAB DEÁK FERENC-UTCA 44. SZ.

Aki szép elegáns és tartós butor-
hoz akar jutni, forduljon bizalom-
mal cégemhez, hol olcsó áráért
minden tekintetben szolidan és
:: előnyösen lesz kiszolgálva! ::

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Tisztességes, szolid mellékfoglalkozást biz-
tosíthat magának, ki a fővárosban, helyben
vagy vidéken bárhol, lapunk számára hír de
téteket szerez és gyűjt. Bővebb felvilágosi-
tással készséggel szolgál a kiadóhivatal.

MAGYARON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapítva 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műorás, főtálatója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

**ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

Legmodernebb szabászat!

SZIGETHY LAJOS

FÉRFI-SZABÓ DIVATTERME,
KOLOSZVÁR, MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR 12.,
földszint 7. sz. ajtó.

Szives megtekintésre és igénybe
vételre ajánlja, a mai kornak meg-
felelően berendezett uri-divát
szabóüzletét, hol hazai és
külföldi szövetek a legválogatot-
tabb és legfinomabb izlést kielé-
gítően vannak állandóan raktáron.

Vasutasok előnyben részesülnek.

Gyors és pontos kiszolgálás

— Cs. és királyi udvari szállító. —

NEUMANN M.

Kolozsvárott, Mátyás király-tér.

Magyarország legnagyobb, legrégebb férfi-, fiu-
és leányka-ruhák telepe készen és mérték után.
A tavaszi idényre ajánl
a legújabb szövetekből legdivatosabb szabásu
felöltöket, átmeneti kabátokat és gallérokat.
Szabott árak! * Jutányos árak!

Vasutasoknak 10 százalékos engedmény.

Háziasszonyok
figyelmébe !!!

Likörök, rum és ecetfélék

utastásom szerint csekély fáradsággal
és olcsón állíthatók elő házilag.

Árlapot és utastást díjmentesen küld:

Burger Frigyes

gyógyárak, kötszerek, betegápolási kellé-
kek, angol, francia illatszerek és pipere-
sikkeket-üzlete

Kolozsvár, Főtér.

Vasutasoknak 10 százalékos engedmény.

LENGYEL KÁLMÁN MŰHANGSZERÉSZ.

Az összes hangszerek speciális műterme Kolozsvárt,
Egyetem-u. I. sz. alatti. Nagy raktár az összes hang-
szerek és azok alkatrészeiben

A legnagyobb szakértelemmel
végzem el a legkomplikáltabb
javításokat minden hangszeren.

Továbbá felhívom a n. é. közönség b. figyelmét,
hangfokozó gerendámra, melynek beillesztése
után bármely gyöngé hangú hegedű a legtisztább-
ban csengő tömör és nagyhangot nyer. Nem
sikerülés esetén a honoráriumot vissza adom.

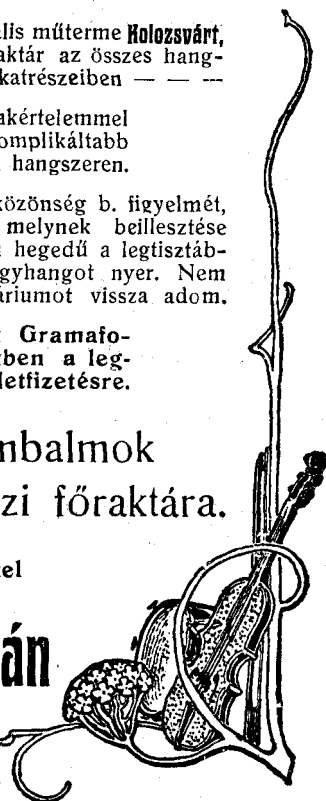
Óriási választék Gramafon-
ok és lemezekben a leg-
olcsóbban részletfizetésre.

A Schunda cimbalmok
erdélyrészi főraktára.

Kiváló tisztelettel

Lengyel Kálmán

műhangszerész

Vasutasoknak 10 százalékos engedmény.

Vasutasoknak 10 százalékos engedmény.